

شان مردم ایران
زندگی ناآرام نیست

۲ صفحه

صدور حکم اعدام
برای رهبر اخوان المسلمین مصر

۱۱ صفحه

مردم سالاری

حاکمیت حق مردم است

سه‌شنبه ۱۵ اسفند ۱۴۰۲ - ۲۴ شعبان ۱۴۴۵ - ۵ مارس ۲۰۲۴ - سال بیست و سوم - شماره ۲۱۹ - ۱۲ صفحه - ۷۰۰۰ تومان

قیمت‌ها در بازار ارز و طلا به رکوردشکنی‌های خود سرعت دادند

واکنش بازارها به نتایج انتخابات مجلس

۶ صفحه

نشست فصلی شورای حکام آغاز شد

انگشت گروسی

روی ذخایر اورانیوم ایران

۱۰ صفحه

شورش علیه نتایه‌ها در واشنگتن

گروه بین‌المللی - سمیرا عبدالملکی: اوضاع در کابینه جنگ اسرائیل اصلا خوب نیست. «بینامین نتانیاو» نخست‌وزیر اسرائیل پس از شکست در رسیدن به اهداف خود مبنی بر از بین بردن جنبش حماس آزاد کردن اسرا با وجود گذشت ۱۵۰ روز از جنگ، حالا بر سر میز مذاکره غیرمستقیم با فلسطینی‌ها نشسته و برای امتیازگیری تقلا می‌کند. نتایه‌ها تلاش می‌کنند بازی مذاکرات را...

۱۱ صفحه

انتقاد تند تهران از شورای همکاری خلیج فارس

گروه دیپلماسی - علی ودایع: «جنگ غزه»، «روابط ایران و روسیه» و «حاکمیت ایران بر میدان آرش» سوژه‌های نشست هفتگی سخنگوی وزارت امور خارجه ایران بود. «ناصر کنعانی» پیش از ظهر دپرو (دوشنبه ۱۴ اسفند) در گفت و گو با خبرنگاران داخلی و خارجی گفت: دومین نشست اضطراری وزیران امور خارجه سازمان همکاری اسلامی در جده در ارتباط با...

۱۰ صفحه

آنهایی که رفتند، آنهایی که ماندند

گروه سیاسی - خاطره میرزا: انتخابات دوازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی و ششمین دوره خبرگان رهبری روز جمعه ۱۱ اسفندماه برگزار شد و با پایان یافتن شمارش آرای حوزه‌های انتخابیه در دو مجلس خبرگان و شورای اسلامی ترکیب نمایندگان مشخص شد. در این دوره علی رغم تصویب قانون جدید انتخابات در دقیقه ۹۰ و حذف گسترده نامزدهای اصلاح‌طلب...

۲ صفحه

شرکت‌های تولیدکننده صنعتی و معدنی با چه چالش‌هایی روبه‌رو هستند؟

صادرات فولاد روی لبه تیغ

در نیمه نخست سال جاری شاهد بودیم که تولیدکنندگان در شرایط ثبات و بدون نوسان قیمت‌ها، راحت‌تر قادر به تولید بودند. سعیدیان با اشاره به افزایش نرخ بهره بانکی عنوان کرد: مشکل بزرگ دیگر، افزایش نرخ بهره بانکی است که سبب می‌شود، نقدینگی به سمت بانک‌ها برود و در نهایت فشار آن متوجه تولید و مردم خواهد بود.

راهکارهایی برای افزایش صادرات

وی در ادامه با اشاره به راهکارهایی برای صادرات بیشتر در زنجیره فولاد عنوان کرد: برای صادرات فولاد ابتدا باید دولت تعریف دقیق و روشنی از محصولات خام، نیمه‌خام و محصول نهایی در این زنجیره داشته باشد. روی محصولات خام و نیمه‌خام عوارض در نظر گرفته شود و برای صادرات محصول نهایی عوارضی در نظر گرفته نشود. موضوع دیگر یکسان کردن قوانین صادراتی و ثابت نگه داشتن آن به مدت یک سال است تا بر اساس آن سرمایه‌گذار خارجی تصمیم به سرمایه‌گذاری بگیرد. همچنین در زمان وضع یک قانون جدید، آن قانون را عطف به ماسبق نکنند و شرایط پایداری برای تولید و صادرات ایجاد کنند تا تولیدکننده و صادرکننده با ذهنی آرام به کار خود ادامه دهند.

سعیدیان افزود: تا جایی که امکان دارد باید صادرات را به سمت محصولات نهایی با ارزش افزوده بالاتر سوق داد. زمانی که مواد خام یا نیمه‌خام صادر می‌شود، به این معناست که کارخانه‌های داخلی با محصولات نهایی در حال تعطیل شدن هستند و در عوض کارخانه‌های کشورهای هدف در حال فعالیت در زمینه محصولات نهایی فولاد هستند، این در حالی است که باید کارخانه‌های هدف صادراتی از تشویق به خریداری از محصول نهایی ولو با قیمت پایین‌تر کرد. با اگر شمش ایران را خریداری می‌کنند باید مقاطع طولی نیز خریداری کنند و برای چنین منظوری باید شرایط را ثابت نگه داریم. وی در ادامه افزود: در شرایط تولید فولاد ایران به ۱۰ میلیون تن آن که ۱۵ میلیون تن صرف مصارف داخلی و ۱۰ میلیون تن آن صادر می‌شود و ۵ میلیون تن آن نیز مازاد باقی می‌ماند. باید این زنجیره را به‌گونه‌ای مدیریت کرد که این مازاد تنها در انتهای زنجیره نباشد و به یک تناسب در زنجیره توزیع شود، نه اینکه یک حلقه هیچ مازادی نداشته باشد و حتی به زنجیره روبه‌رو باشد و در یک نقطه مازاد بسیاری وجود داشته باشد. از سوی دیگر، دولت نباید در بورس بازی کند، باید حاشیه سود زنجیره فولاد در بورس مشخص و منطقی باشد که مدیریت آن نیز چندان مشکل نیست. دولت نباید با مازاد فولاد بازی کند، چراکه طی سال‌های گذشته شاهد بودیم یک سالی میزان گندله بسیار بالا بوده و در این‌اسفنجی کمبود داشته‌ایم، این در حالی است که گندله مواد اولیه این‌اسفنجی است. بدون شک در زنجیره فولاد رانت‌هایی وجود دارد که سبب این بازاریابی‌ها می‌شود که باید از این امر پیشگیری به عمل آید. باتوجه به اینکه بالای ۹۰ درصد واحدهای فولادی دست دولت است، با گندله و این‌اسفنجی بازی می‌کنند که اجازه صادرات به این محصولات داده شود، عوارض از آنها بگیرد تا با قیمت ارزان‌تر از قیمت جهانی آن را صادر کند؛ در حالی که با تعریف درست زنجیره فولاد و تعیین عوارض درست روی هر حلقه، هم می‌توان تولیدکننده داخلی را تامین کرد، هم می‌توان صادرات داشت و هم اینکه قیمت‌ها را ثابت نگه داشت.

دلار آزاد تمام می‌شود و ارز نیما هم قیمتی پایین‌تر از ارز آزاد دارد. هم‌اکنون نیز قوانینی وضع کرده‌اند که صادرکنندگان مقاطع طولی می‌توانند در برابر ارز خود کالا وارد کنند، این در حالی است که صادرکنندگان در زنجیره فولاد تا قبل از مقاطع فولادی، این اجازه را ندارند و باید بر اساس ارز نیما برای آنها محاسبه شود. چنین شرایطی انگیزه را برای صادرات می‌گیرد، چراکه صادرکننده پس از سه چهار ماه ارز خود را به قیمت پایین‌تر دریافت می‌کند، این در حالی است که هیچ تولیدکننده‌ای مواد اولیه بسا دلار نیما نمی‌گیرد. از سوی دیگر، صادرکنندگان مقاطع طولی می‌توانند کالاهایی مانند ماشین‌کشنده، طلا، موبایل و... وارد کنند، کالاهایی که به هیچ عنوان در تخصص کار آنها نیست. یک تولیدکننده فولاد تخصصی از بازار طلا و موبایل ندارد، چرا به‌جای صادراتش چنین کالایی وارد کند. صادرکننده اگر خوب صادر کند، همان صادرات را نفعش خواهد بود و دیگری نیازی به واردات نخواهد داشت.

سعیدیان ادامه داد: حداقل می‌توانست کالایی وارد کند که موردنیاز دولت باشد و خود دولت نیز آن را از وی خریداری می‌کرد. از سویی، ورود به حوزه‌های غیرتخصصی ممکن است که هم سبب ضرر شود و هم وقت و انرژی تولیدکننده را به هدر دهد. در چنین شرایطی دولت شعار حمایت از تولید و صادرات را می‌دهد، اما در عمل چنین رویکردی را دنبال نمی‌کند. وی افزود: حتی اگر به فرض اینکه صادرکننده فولاد به‌جای نظریه‌پردازی به سود خوبی عایدش شده، اما به‌تدریج این موضوع به تولیدکننده لطمه می‌زند و انگیزه تولید را از خانواده فولاد می‌گیرد، چراکه جوانان در پی سود بیشتر در ازای دردرس کمتر هستند، وقتی واردات چنین سودی را به آنها بدهد، به‌تدریج از تولید فاصله خواهند گرفت و به سمت واردات و تجارت دریافت خواهند شد و همین موضوع به تولید صدمه می‌زند. در نظر داشته باشید که یک شرکت تجاری حداقل با ۵ نفر و حداکثر با ۱۵ نفر اداره می‌شود، در مقابل این بخش تولید است که با خود اشتغال‌زایی بالایی به همراه دارد؛ این رو با چنین سیاست‌هایی سبب انحراف در مسیر تولید خواهیم شد و طی دو سه سال نتیجه آن را خواهیم دید. داشتن گزینه واردات به‌جای دریافت ارز، گزینه مناسبی نیست.

نوسان نرخ ارز

این کارشناس فولاد ادامه داد: موضوع دیگر ثبات نرخ ارز است. نوسان قیمت دلار تولیدکننده را دچار سردرگمی می‌کند، چراکه تولیدکننده با یک نرخ مواد اولیه خود را تولید می‌کند، اما به همان اندازه محصول نهایی خود را نمی‌فروشد. گاهی چنین به نظر می‌رسد که تولیدکنندگان با افزایش قیمت ارز، سود خواهند برد، اما اگر مواد اولیه ۲۰ درصد افزایش قیمت داشته باشد، قیمت نهایی در نهایت ۱۰ درصد افزایش می‌یابد. این نوسان قیمت ارز بسیار آزاردهنده است و بدون شک تولیدکننده و صادرکننده راضی به این نوسان نیستند. تولیدکننده باید در شرایط ثبات تولید داشته باشد. گاهی چنین به نظر می‌رسد که هیجان‌هایی که یکباره ایجاد می‌شوند، به نفع تولیدکننده است، اما این‌گونه نیست و سود پایدار در شرایط ثبات ایجاد می‌شود. کما اینکه

قیمت‌ها پیش‌بینی برنند و البته مابقی آن را صادر کنند. محصول نهایی ارزان‌تر از مواد اولیه

این کارشناس فولاد همچنین عنوان کرد: موضوع دیگر، گران شدن قیمت شمش از محصول نهایی است، این روزها قیمت میلگرد از قیمت شمش ارزان‌تر است. باید این موضوع را در نظر گرفت که شمش را به قیمت گران‌تر صادر می‌کنند، در حالی که برخی واحدهای تولیدی در داخل کشور با کمبود شمش روبه‌رو هستند. کشورهای اطراف نیز شمش ما را خریداری می‌کنند و آن را در داخل کشور خود تبدیل به محصول نهایی می‌کنند، این در حالی است که باید روی محصول نهایی عوارض صادراتی وضع شود. باید اجازه داده شود که شمش در داخل به مصرف داخلی برسد و کارخانه‌های هرزبنه‌های تولید آن دوربر بر شده، با کمبود شمش روبه‌رو نشوند. در چنین شرایطی است که کارخانه‌های پایین‌دست فولاد با کاهش تولید در حال حرکت هستند و بدون شک با ادامه چنین روندی در آینده شاهد تعطیلی واحدها خواهیم بود. کما اینکه برخی از این واحدها هم‌اکنون نیز تعطیل شده‌اند.

قوانینی که مشتریان را فراری می‌دهد

سعیدیان در ادامه عنوان کرد: موضوع دیگر که در زمینه صادرات وجود دارد، تغییر قوانین صادراتی است، چنان‌که شاهد بودیم دولت ظرف مدت چند ماه، عوارض صادرات را تغییر داد، این موضوع سبب شد بازاری‌های صادراتی تحت‌تاثیر قرار بگیرد و در چنین شرایطی مشتری در انتظار ما نمی‌ماند. برای نمونه چین تحت هر شرایطی کالای صادراتی خود را ظرف مدت سه ماه تحویل می‌دهد. این تغییر قوانین و نوسان قیمت ارز در داخل سبب می‌شود که مشتریان خود را از دست بدهیم. موضوع بفرنج‌تر است که قوانین را عطف به‌ماسبق می‌کنند، در حالی که قوانینی که آخر سال وضع می‌شود را که نباید مشمول ماه‌های ابتدایی سسال کرد که دولت چنین کاری می‌کند و تولیدکننده تکلیف خود را نمی‌داند. در هیچ کجای دنیا چنین امری مرسوم نیست.

منفعل بودن واحد اقتصادی سفارخانه‌ها؟

وی در ادامه به موضوع نبود تشویق صادراتی اشاره کرد و گفت: در همه جای دنیا مشوق‌های صادراتی مرسوم است. دولت‌ها باید نگاه عمیقی به صادرات داشته باشند و هر چه بیشتر زمینه‌های صادراتی را مهیا سازند و برای این موضوع راهگشایی کنند. در ایران چنین امری معنا ندارد، برای نمونه واحد اقتصادی سفارخانه‌ها مشخص نیست که چه اقداماتی انجام می‌دهند، در حالی که باید این واحدها با کمک در ارتباط باشند و زمینه بازاریابی و صادرات را مهیا سازند. برای نمونه در ارتباط با صادراتی که ایران با عراق دارد، عراقی‌ها با مسائل ما آشنایی پیدا کرده‌اند، آنها نیز بعضاً در این زمینه برای ما بازی درمی‌آورند، چراکه به این موضوع آگاهی یافته‌اند که ما در قوانین صادراتی و دیپلماسی خود ثابت‌قدم نیستیم.

چالش ارز نیما

این کارشناس فولاد در ادامه به چالش ارز نیما در زمینه صادرات اشاره کرد و گفت: صادرکنندگان باید ارز خود را به سمانه نیما (دولت) بدهند و در مقابل ریال دریافت کنند، این در حالی است که هزینه‌های فولادسازان شامل مواد اولیه و...

سارا اصغری: فولاد یکی از حوزه‌های غیرنفتی صادراتی به‌شمار می‌رود که می‌تواند سبب ارزآوری بالایی برای کشور شود؛ اما با وجود چنین ظرفیتی در کشور، چالش‌هایی بیش‌روی صادرات آن قرار دارد که صادرکنندگان آن را از انگیزه انداخته است. کارشناسان این حوزه معتقدند که موضوع دردناک چالش‌های صادراتی، آن است که اکثر این چالش‌ها داخلی و از سوءمدیریت دست‌اندرکاران ناشی می‌شود.

مجید سعیدیان، مدیرعامل شرکت فولاد خرم‌دشت تاکستان و کارشناس فولاد در گفت‌وگو با «نیای اقتصاد» به چالش‌های پیش‌روی صادرات فولاد پرداخت و عنوان کرد: این روزهای صادرات فولاد با چالش‌های بسیاری روبه‌رو شده و همین موضوع انگیزه‌های صادراتی را از صادرکنندگان گرفته است. یکی از مسائلی که در زمینه صادرات فولاد چالش‌برانگیز شده، عوارض صادراتی است که در این راستا زنجیره فولاد با آن درگیر است. زنجیره فولاد از سنگ‌آهن در معدن آغاز می‌شود و پس از آن در هر حلقه زنجیره تولید، با یک فرآوری مختصری سنگ‌آهن تبدیل به کنسانتره، گندله، آهن‌اسفنجی و شمش شده که در نهایت شمش تبدیل به مقاطع طولی و محصول نهایی (شامل تیرآهن، میلگرد، ورق‌های فولادی و پروفیل و...) می‌شود.

زنجیره فولاد، نیازمند تعریف دقیق سعیدیان در ادامه خاطرنشان کرد: باید این موضوع را در نظر داشته باشیم که محصول نهایی این زنجیره از شمش فولاد به بعد خواهد بود. یک کارخانه کنسانتره را در نظر بگیرید که مواد اولیه خود را سنگ‌آهن و محصول خود را کنسانتره می‌داند، یا کارخانه گندله، مواد اولیه خود را کنسانتره و محصول خود را گندله می‌داند، بنابراین با توجه به چنین زنجیره‌ای چه محصولی مواد اولیه و چه مادهای محصول است؟ دولت برای تعیین عوارض در